

РОЛЬ ДІЛОВОГО ТУРИЗМУ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Кур'янов К.Д., здобувач вищої освіти*,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Діловий туризм є важливою галуззю туризму в сучасному світі та швидко зростаючим і прибутковим сегментом у туристичній індустрії. Його головна мета - подорожування, пов'язане з роботою, бізнесом, науковими та професійними заходами, торгівлею та іншими подібними цілями.

Діловий туризм відіграє важливу роль в економічному розвитку будь-якої країни, оскільки сприяє її інтеграції в світовий ринок, залучає іноземні інвестиції, підвищує рівень зайнятості та збільшує податкові надходження [1]. Цей сегмент туризму може принести значну користь для економічного розвитку різних країн світу.

Бізнес-туризм прогнозується як один з найбільш швидко зростаючих секторів у галузі туризму, на який варто зосередити увагу постачальників послуг подорожей. Цікаво, що ділові подорожі не є такими витратними, як інші види туризму. Дослідження свідчать про те, що ділові туристи витрачають до чотирьох разів більше коштів під час поїздок [1-3]. Діловий туризм є вигідним, оскільки часто витрати понесені під час поїздки можуть бути оплачені компанією, яка відрядила працівника. Це дає можливість бізнес-туристам витрачати значно більше грошей, ніж звичайні туристи. З цієї причини діловий туризм грає важливу роль у забезпеченні економічного розвитку національної та світової економіки.

Індустрія ділового туризму сприяє розвитку новітньої інфраструктури та транспортних мереж, що забезпечує користь іншим формам туризму та місцевому населенню [2]. Він також сприяє збільшенню замовлень на готелі та ресторани, що підтримує індустрію гостинності. Діловий туризм також сприяє розвитку дозвілля, оскільки ділові туристи зазвичай комбінують ділову та розважальну діяльність. Проте, для успішного розвитку цієї галузі потрібна співпраця різних учасників, включаючи аеропорти, авіакомпанії, транспортні компанії, готелі та конференц-центри. Незважаючи на ці переваги, діловий

---

* *Науковий керівник – кандидат економічних наук, професор С.О. Зайка*

туризм стикається зі значними викликами та проблемами у зв'язку зі зростаючою конкуренцією та швидким технологічним розвитком.

Серед актуальних проблем, які ставлять під загрозу розвиток ділового туризму, є:

- недовіда наявності туристичної інфраструктури, така як нестача готелів, конференц-центрів та інших відповідних об'єктів для проведення сучасних бізнес-подорожей, що може впливати на прийняття рішення про проведення подій у конкретній країні;

- складні процедури отримання віз для іноземних громадян є ще однією важливою проблемою, яка може знизити інтерес до відряджень у певну країну, терміни розгляду документів та процедури можуть бути довгими та складними;

- висока вартість перельотів та проживання також можуть стати проблемою для бізнес-туристів, які можуть відчувати фінансовий тиск внаслідок високих цін на авіаквитки та готелі, що може зменшити кількість ділових подорожей та інтерес до них.

Задача підтримки та розвитку ділового туризму вимагає комплексного підходу та зосередження зусиль на кількох пріоритетних напрямках. Один з них - це розвиток туристичної інфраструктури. Це означає, що необхідно підтримувати та розвивати об'єкти, які приваблюють бізнес-туристів, такі як готелі, конференц-центри, виставкові центри та інші подібні заклади. Якщо інфраструктура буде належним чином розвинута, це зробить країну більш привабливою для проведення бізнес-подорожей та може залучити іноземні інвестиції.

Крім того, потрібно розвивати інфраструктуру для віртуальних конференцій: У зв'язку з розвитком технологій та швидкістю Інтернет-з'єднання, все більше підприємств віддають перевагу проведенню віртуальних конференцій замість фізичних. Наприклад, розвиток високошвидкісного Інтернету та створення спеціальних віртуальних конференц-залів може допомогти залучити більше учасників віртуальних конференцій та зробити країну більш привабливою для проведення бізнес-подорожей.

Ще одним пріоритетним напрямком є розвиток мережі транспортних засобів. Для зручності та швидкості пересування бізнес-туристів необхідно розвивати мережу транспортних засобів, включаючи громадський транспорт, таксі та оренду автомобілів. Це може зробити подорожі більш комфортними та привабливими для іноземних партнерів.

Отже, бізнес-туризм є важливим фактором для розвитку економіки країни, тому що він може привернути іноземних інвесторів і

покращити міжнародні економічні відносини [3]. Але для досягнення цієї мети необхідно вирішувати проблеми, пов'язані з отриманням віз, вартістю перельотів і проживанням. Європа має провідну позицію у бізнес-туризмі з відвідуванням з усього світу, але за темпами зростання цього виду туризму поступається іншим регіонам. Ділові поїздки на конференції, виставки та інші заходи є дуже популярними, а Європейські країни, такі як Німеччина, Франція, Нідерланди, Італія, Велика Британія, Іспанія, Швеція та Швейцарія, є найбільшими виробниками послуг на ринку бізнес-туризму. Бельгія, особливо Брюссель, де знаходиться штаб-квартира Європейського Союзу та НАТО, є популярним напрямком для службових поїздок.

В Україні є низка проблем, які заважають ефективному розвитку бізнес-туризму, порівняно з розвинутими країнами у цій сфері. Ці проблеми включають недостатню кількість регіональних міжнародних аеропортів, нерівномірний розвиток ділового туризму серед різних регіонів, недостатню кількість номерів бізнес-категорії у готелях, недостатню кількість конгрес-центрів в регіонах, невідповідність якості обслуговування міжнародних клієнтів світовим стандартам, недостатнє фінансування з боку держави та інвесторів у зв'язку з нестабільною економічною системою та воєнними діями, нестача кваліфікованого персоналу, застарілі методи навчання працівників туристичної сфері та відсутність сприятливих умов для міжнародного стажування та залучення іноземних фахівців для проведення майстер-класів.

Щоб розвивати діловий туризм в Україні, необхідно зосередитись на декількох основних пріоритетах, зокрема:

- створення крупних національних готелів, що пізніше можуть стати міжнародними;
- залучення інвестицій (знаходження джерел фінансування, збільшення привабливості для інвесторів та застосування податкового стимулювання);
- підготовка висококваліфікованих працівників конференц-сервісу;
- розвиток сучасної інфраструктури та транспортного сполучення для організації різних заходів;
- встановлення ділових контактів з іноземними партнерами з ділового туризму;
- співпраця з усіма суб'єктами ринку ділових подорожей та вдосконалення технологій в'їзного бізнес-туризму.

Якщо ці цілі будуть досягнуті, то це сприятиме розвитку ділового туризму в Україні на національному та міжнародному рівнях.

Бібліографічний список:

1. Zaika S.O. Business tourism industry: evolution and principles of organization. *Modern Issues of Physical Education, Sports, Tourism-Local History, and Physical Culture, and Recreation Work*. Monograph. Scientific editors: Nataliia Khlus and Tadeusz Pokusa. Opole: The Academy of Applied Sciences – Academy of Management and Administration in Opole, 2023. P. 5-45.

2. Zaika S.O., Kharchevnikova L.S. The role of innovations in the development of tourism. *Глобалізація та розвиток інноваційних систем: тенденції, виклики, перспективи*: матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф. (3-4 листопада 2022 р.). Держ. біотехнологічний ун-т. Харків, 2022. С. 76-78.

3. Титова Н.В. Діловий туризм в Україні: основні проблеми розвитку та шляхи їхнього вирішення. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua>

УДК: 338.48:379.85

МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ ТА ЙОГО МІСЦЕ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Лазаренко А.В., здобувачка*,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Туризм є рушійною складовою економіки багатьох країн. За даними World Travel & Tourism Council [6], у 2019 році подорожі та туризм сприяли створенню 333 мільйонів робочих місць в усьому світі, що становило кожне десяте робоче місце. Нажаль, у 2020 році відбулося скорочення робочих місць, що було обумовлено карантинними обмеженнями у світі. Проте, перспективи на майбутнє є позитивними, і туристичний сектор у цілому демонструє свою стійкість і здатність відновлюватися. Незважаючи на труднощі, з якими усі зіткнулися, прогнози вказують на потужне десятилітнє зростання. Очікується підвищення ВВП подорожей і туризму у середньому на 5,8 %, щорічно у період 2022-2032 роки.

У 2022 році відносний внесок подорожей від туризму у ВВП складає від 14 до 60 %, у той час як у 2019 році частка доходила до 80 % та кількість туристів була від 2 до 75 тисяч у залежності від країни. Витрати міжнародних відвідувачів у 2022 році на прикладі Німеччини склали 24,6 мільярдів доларів та у Франції – майже 43,9 мільярдів доларів [6].

---

* Науковий керівник – кандидат економічних наук, доцент О.В. Грідін